

STORTINGET

Innst. 276 S

(2022–2023)

Innstilling til Stortinget
fra energi- og miljøkomiteen

Dokument 8:90 S (2022–2023), Dokument 8:93 S (2022–2023)
og Dokument 8:115 S (2022–2023)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Sofie Marhaug, Geir Jørgensen og Marie Sneve Martinussen om stortingsbehandling av endret plan for utbygging og drift (PUD) og plan for anlegg og drift (PAD) for Snøhvitfeltet og Hammerfest LNG, om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Terje Halleland, Marius Arion Nilsen, Bengt Rune Strifeldt, Per-Willy Amundsen og Hans Andreas Limi om fordeling og bruk av tilgjengelig kraft og om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ola Elvestuen, Guri Melby, Alfred Jens Bjørlo og Ane Breivik om at kraft til Hammerfest LNG og Snøhvit må baseres på gasskraftverk med CO₂-fangst og -lagring (CCS)

Til Stortinget

1. Bakgrunn

Dokument 8:90 S (2022–2023)

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge fram saken om endret plan for utbygging og drift (PUD) og plan for anlegg og drift (PAD) for Snøhvitfeltet og Hammerfest LNG for Stortinget og ikke godkjenne søknadene uten at de endrede planene er behandlet i Stortinget.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslaget.

Dokument 8:93 S (2022–2023)

I dokumentet fremmes følgende forslag:

1. Stortinget ber regjeringen sørge for at regelverket rundt leveringsplikt og tilknytningsplikt revideres slik at det kan tas større hensyn til tilgjengelig kraft og nettilgang og til de samfunnsøkonomiske effektene av et prosjekt.
2. Stortinget ber regjeringen sørge for at elektrifisering av sokkelen utsettes til det er etablert ny kraft og forsterkninger av kraftnettet i området, slik at elektrifisering ikke går ut over etablering av annen industri. Tilgjengelig erstatningskraft er en forutsetning for godkjenning for elektrifisering tillates.
3. Stortinget ber regjeringen sørge for at elektrifisering av landbaserte petroleumsindustriprosjekter i Norge utsettes til det er etablert ny kraft og forsterkninger av kraftnettet i området. Tilgjengelig erstatningskraft er en forutsetning for godkjenning for elektrifisering tillates.
4. Stortinget ber regjeringen sørge for at alle petroleumsrelaterte prosjekter som har fått reservert kapasitet på sentralnettet skal revurderes. Hvis det ikke er tilgjengelig erstatningskraft skal prosjektet avslås.
5. Stortinget ber regjeringen stanse og utsette elektrifiseringsprosjektet Hammerfest LNG på Melkøya.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslagene.

Dokument 8:115 S (2022–2023)

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre at operatørene for LNG Hammerfest og Snøhvit gjennomfører tiltak for å redusere CO₂-utslippene på anleggene med CCS-løsninger uten anvendelse av store mengder elkraft fra land.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslaget.

2. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Mani Hussaini, Stein Erik Lauvås, Linda Monsen Merkesdal, lederen Marianne Sivertsen Næss og Hadia Tajik, fra Høyre, Nikolai Astrup, Bård Ludvig Thorheim, Ove Trellevik og Mathilde Tybring-Gjedde, fra Senterpartiet, Siv Mossleth, Ole André Myhrvold og Gro Anita Mykjåland, fra Fremskrittspartiet, Terje Halleland og Marius Arion Nilsen, fra Sosialistisk Venstreparti, Lars Haltbrekken og Birgit Oline Kjerstad, fra Rødt, Sofie Marhaug, fra Venstre, Ola Elvestuen, fra Miljøpartiet De Grønne, Kristoffer Robin Haug, og fra Kristelig Folkeparti, Kjell Ingolf Ropstad, viser til representantforslagene 90 S, 93 S og 115 S (2022–2023). Komiteen har besluttet at forslagene skal behandles sammen i en felles innstilling.

2.1 Generelle merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til at et overordnet mål for energipolitikken er å sikre høy verdiskaping gjennom effektiv og god forvaltning av energiresursene. Flertallet mener kraftpolitikken må sikre at rikelig med rimelig og ren kraft er en konkurransefordel for norsk industri og næringsliv og et gode for norske husholdninger.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til at petroleumsproduksjonen i Norge står overfor høye kostnader ved å slippe ut CO₂ gjennom kvoteplikt og CO₂-avgift. Høye karbonpriser gjør det lønnsomt å gjennomføre utslippsreducerende tiltak fra egen produksjon.

Et tredje flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti, viser til at Energikommisjonen er tydelig på behovet for mer kraft, mer nett og bedre utnyttelse av kraften. Kraft- og nettutbygging er nødvendig for å nå viktige samfunns mål, selv om det i mange saker krever vanskelige avveininger.

Komiteen viser til at det har vært skriftlig høring. Elektrifisering av Melkøya skaper debatt. Omstillingen til nullutslipp og etablering av ny grønn industri vil føre til stor vekst i kraftforbruket. Uten ny kraftproduksjon kan dette gi negativ effekt- og energibalanse i løpet av få år. Den 54 km lange 420 kV-linja fra Skaidi til Hammerfest har også skapt debatt, og det henvises til at den kan gi arealkonflikter. I høringsinnspillene kommer det også frem at lokal kraftproduksjon med karbonfangst og -lagring kunne vært en løsning i Hammerfest. Det pekes også på økt bruk av havvind som et alternativ.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti, viser til Statnetts rapport «Tilknytning av nye havvindområder til land», datert 15. februar 2023. Her kommer det fram at samlokalisering av havvind og forbruk i samme område, og samspill med lokal vannkraft, er viktig for å utnytte havvind i stor skala. Fra et kraftsystemperspektiv er det bra å spre tilknytningen av havvind til flere områder, og Hammerfest er et av områdene Statnett mener kan være aktuelle.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti, mener at dette passer godt med forbruksplanene i regionen. God planlegging og koordinert utvikling av forbruk, produksjon, nett og systemvirkemidler vil være avgjørende for å lykkes.

Et tredje flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, mener mest mulig av elektrifiseringen av sokkelen bør skje med havvind for å minimere behovet for kraft fra land.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti påpeker at karbonfangst- og -lagring er en moden teknologi som er et reelt alternativ til elek-

trifisering fra land for å kutte utslippene fra petroleumssektoren. Disse medlemmer viser til Dokument 8:95 S (2021–2022), jf. Innst. 257 S (2021–2022), om lokal CO₂-fangst og -lagring m.m. for å nå klimamål på sokkelen. Argumentasjonen fra behandlingen av dette forslaget er like gyldige for karbonfangst- og lagring på land som offshore.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Framskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti, mener regjeringen må foreta en helhetlig vurdering av om det er mulig å få til mer havvind i tilknytning til petroleumsinstallasjoner, herunder i Hammerfestområdet. Flertallet viser til at prosjektet Trollvind utenfor Kollsnes er et godt eksempel, som Stortinget gjennom endringene i havenergiloven har tilrettelagt for at kan realiseres.

Komiteen viser til Stortingets behandling av energimeldingen, jf. Innst. 446 S (2021–2022) og romertallsvedtak XIX, der Stortinget ber regjeringen sikre at utbygging og drift av havvindparker på norsk sokkel skal ha lav eller positiv samlet naturpåvirkning over tid, samt XXIV, XXV, XXVI, som pålegger regjeringen å starte tidlig myndighetsstyrt kunnskapsinnhenting og kartlegging av alle deler av havmiljøet for å kunne gjøre en vurdering av miljøkonsekvenser for aktuelle områder for havvind.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Venstre viser også til mindretallsforslag nr. 51 fra samme innstilling der medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Venstre ber regjeringen legge til grunn at utbygging av havvind ikke skal ødelegge viktige leveområder og trekkruiter for noen arter. Disse medlemmer mener det er viktig at det blir tatt omsyn til fiskeriinteressene, og viser til de kraftige protestene fra fiskerinæringen i Troms og Finnmark mot å plassere vindkraftverk på Sandskallen utenfor Hammerfest.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Framskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti, viser videre til høringsinnspill som peker på at det fortsatt er behov for ytterligere utredning av gasskraft med karbonfangst og -lagring (CCS) på grunn av den anstrengte kraftsituasjonen, og viser til at CCS på Melkøya kan bygges for en lavere kostnad enn Equinor forutsetter.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet og

Kristelig Folkeparti, viser til at andre høringsinnspill viser til at CCS vil være et betydelig dyrere alternativ og vil medføre betydelig forsinkelse i prosjektet med å redusere utslippene fra LNG-anlegget i Hammerfest. Det vises videre til at det er usikkert når et slikt prosjekt vil kunne fullføres, og at man må regne med 7–8 år for planlegging og gjennomføring av prosjektet. En full CCS-løsning ble utredet av Equinor i 2009–2010. Det endte opp med en tiltakskost i området 4 500–6 000 kroner. Det ble da konkludert med at et fullskala CCS-anlegg var for dyrt.

Dette flertallet viser videre til at i forbindelse med oppstarten av Snøhvit Future-prosjektet i 2014 ble CO₂-reducerende tiltak innlemmet i prosjektet. CCS ble vurdert. Konklusjonen var at selv om kostnaden for selve fangstanlegget kunne være noe redusert, ville ikke full CCS kunne konkurrere med elektrifiseringsalternativene. Et CCS-anlegg vil også kreve bygging av to nye generatorer i tillegg til de fem som står der i dag for å drifte anlegget, og vil fange 90 pst. av utslippene.

Et tredje flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre og Senterpartiet, mener at Melkøya derfor fremdeles vil ha et høyt utslipp av CO₂ etter installasjon av CCS-anlegg. Ifølge Equinor vil det ikke være kapasitet i dagens rør og brønner til å håndtere den betydelige økningen i CO₂-volumene som skal lagres. Det må derfor legges et nytt rør fra Hammerfest og ut i Barentshavet og bores nye injeksjonsbrønner. Det er også usikkert om dagens lager på Snøhvitfeltet kan benyttes. Uansett teknologisk løsning er det behov for en 420 kV-linje ut til kysten, og anleggsbidrag fra Equinor vil være utløsende for en slik linje.

Dette andre flertallet, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at bruken av petroleum må endres. Fossile energikilder må enten erstattes så langt det er mulig med fornybar energi, eller avkarboniseres. IEA estimerer et behov for 24 mill. fat oljeekvivalenter daglig i 2050, inkludert Europa. Europa vil ha behov for like mye gass som det Norge i dag produserer, men både produksjon og bruk av gass må tilpasses det europeiske klimarammeverket som Norge er en del av. Alternativet til norsk gass i Europa er hovedsakelig LNG fra USA og Qatar med høyere utslipp. Dette flertallet mener således det er viktig å forlenge produksjonen av LNG i Hammerfest samtidig som utslippene fra produksjonen må reduseres betydelig.

Et fjerde flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti, viser videre til at utslippsreducerende tiltak i både petroleumsindustrien og annen industri vil være nødvendig for å innfri EUs og Norges klimamål.

EU reformerer nå kvotemarkedet/ETS. EUs kvotesystem bygger på prinsippet om at forurenser skal betale. I EUs kvotesystem reduseres antall tilgjengelige kvoter (utslippsrettigheter). Kvotesystemet har siden det ble innført i 2005, ført til betydelige kutt i utslippene fra de sektorene som frem til nå er omfattet, herunder olje- og gassvirksomhet.

Dette flertallet viser til at EU har hatt et mål om å kutte 43 pst. av utslippene i 2030, i forhold til 2005, gjennom ETS-systemet med utslippskvoter for kvotepfiktige sektorer. Dette målet er nå foreslått skjerpet til 62 pst. i 2030, med videre målsetting om en opptrapping til 100 pst. i 2040. Flertallet viser til at norsk petroleumsvirksomhet må forholde seg til dette rammeverket, og at kostnadene ved ikke å treffe tiltak antakelig vil øke betydelig de neste årene.

2.2 Merknader til Dokument 8:90 S (2022–2023)

Komiteen viser til at forslagsstillerne fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge fram saken om endret plan for utbygging og drift (PUD) og plan for anlegg og drift (PAD) for Snøhvitfeltet og Hammerfest LNG for Stortinget og ikke godkjenne søknadene uten at de endrede planene er behandlet i Stortinget.»

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Framskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til fullmakt V i Prop. 1 S (2022–2023) for Olje- og energidepartementet. Endret PUD/PAD for Snøhvitfeltet og Hammerfest LNG tilfredsstillende forutsetningene for at Olje- og energidepartementet kan godkjenne prosjektet uten at det forelegges Stortinget.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at plan for utbygging og drift (PUD) og plan for anlegg og drift (PAD) for Snøhvitfeltet og Hammerfest LNG ble godkjent i 2002, og feltet kom i produksjon i 2007. Utbyggingen av Snøhvitfeltet til havs gjennomføres i flere faser slik at gassproduksjonen tilpasses kapasiteten til LNG-anlegget på Melkøya. Rettighetshaverne i Snøhvitfeltet leverte 20. desember 2022 endret plan for utbygging og drift (PUD) og endret plan for anlegg og drift (PAD) for Snøhvitfeltet og Hammerfest LNG til Olje- og energidepartementet. Planen gjelder neste fase i utbyggingen av Snøhvitfeltet med økt gassproduksjon og omlegging av kraftforsyningen på Hammerfest LNG til drift med kraft fra nettet. Energiomleggingen vil redusere CO₂-utslippene ved Hammerfest LNG med om lag 850 000 tonn per år. Disse planene ligger nå til behandling i Olje- og energidepartementet. Disse medlemmer har merket seg at endret PUD/PAD for Snøhvitfeltet og Ham-

merfest LNG tilfredsstillende forutsetningene for at Olje- og energidepartementet vurderer prosjektet uten at det forelegges Stortinget, jf. fullmakt V i Prop. 1 S (2022–2023) for Olje- og energidepartementet.

Disse medlemmer viser til svarbrev til Stortinget 23. januar 2023 fra statsråd Terje Aasland, hvor det vises til at til petroleumproduksjonen i Norge står overfor høye kostnader med CO₂-utslipp, da den er underlagt både kvotepfikt og CO₂-avgift.

Disse medlemmer viser til at petroleumssektoren bidrar til verdiskaping, sysselsetting, statlige inntekter og til at Norge fortsatt er en stabil og langsiktig leverandør av olje og gass til det europeiske markedet. Samtidig skal utslippene i sektoren ned. En samlet olje, og gassindustri i Norge har forpliktet seg til å gjennomføre utslippsreduserende tiltak for egen produksjon og skal redusere sine klimagassutslipp med 50 pst. i 2030 sammenlignet med 2005, og videre redusere utslippene til nær null i 2050. Dette er ambisiøse mål for utslippene fra olje- og gasssektoren.

Disse medlemmer viser til at industriutviklingen knyttet til havvind kan gi store muligheter for utvikling av norsk teknologi og kompetanse i tillegg til å kutte utslipp fra norsk sokkel. Omstillingen til mer fornybar energi og nye næringer er allerede i gang i den norske petroleumsnæringen, og disse medlemmer vil i denne forbindelse vise til havvindprosjekter som allerede er under planlegging. Disse medlemmer mener at elektrifisering på norsk sokkel så langt som mulig skal skje med havvind, balansert med kraft fra og til land, samtidig som det sikres tilstrekkelig fornybar kraft til ny og eksisterende industri på fastlandet. Disse medlemmer mener det bør være et langsiktig mål at det produseres like mye kraft på sokkelen som sokkelen selv bruker. Disse medlemmer viser til at regjeringen skal vurdere kraft-fra-land-prosjekter på en sak-til-sak-basis for å ivareta de ulike hensynene knyttet til slike prosjekter.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Sosialistisk Venstreparti gjentatte ganger i forbindelse med de årlige budsjettbehandlingene har foreslått å senke de økonomiske grensene for når PUD/PAD skal behandles i Stortinget.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne viser videre til at konsekvensene for reindrifta er større enn tidligere antatt, og at det derfor må utredes andre tiltak enn elektrifisering gjennom bygging av en 420 kV luftspennlinje fra Skaidi til Hammerfest.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet

De Grønne og Kristelig Folkeparti fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen pålegge Equinor å utrede CCS ved Melkøya.»

«Stortinget ber regjeringen pålegge Statnett å utrede sjøkabel som alternativ til luftspenn.»

Komiteens medlemmer fra Rødt og Miljøpartiet De Grønne peker på at elektrifisering av Melkøya er et svært kontroversielt prosjekt med mye lokal motstand i Finnmark.

Prosjektet vil kreve over 3 TWh strøm årlig, noe som vil ha alvorlige konsekvenser for kraftbalansen i Nord-Norge.

Disse medlemmer mener at elektrifisering av petroleumsproduksjon ikke er et klimatilak, men noe som forlenger petroleumsalderen og pynter på utslipps-tall. Å prioritere så mye kraft til ett petroleumsprosjekt gjør at andre aktører ikke får tilgang på kraft.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne viser til fullmakt V i Prop. 1 S (2022–2023) for Olje- og energidepartementet. Endret PUD/PAD for Snøhvitfeltet og Hammerfest LNG tilfredsstillende ikke forutsetningene for at Olje- og energidepartementet kan godkjenne prosjektet uten at det forelegges Stortinget, da saken har samfunnsmessige sider ved seg av stor betydning.

Disse medlemmer viser til at Melkøya vil forbruke en tredjedel av dagens kraftoverskudd i Nord-Norge, og det meste nord for Ofoten, som i dag er en flaskehals. Forbruket kan tilsvare mer enn fire Alta-kraftverks årsproduksjon. Disse medlemmer understreker at Melkøya befinner seg i en region med store arealkonflikter fra før.

Komiteens medlem fra Rødt mener at planene om å elektrifisere Melkøya med strøm fra dagens nett må stanses, da dette setter en effektiv stopper for annen industrietablering og opprettelse av arbeidsplasser i hele Troms og Finnmark. Equinors søknad om konsesjon for å elektrifisere LNG-fabrikken på Melkøya må avvises.

Dette medlem viser til stor lokal motstand mot elektrifisering med kraft fra land, på tvers av alle partier, med krav om garantier for at nærings- og samfunnsutviklingen i Finnmark ikke stopper opp, og at alternative løsninger som karbonfangst og -lagring får en seriøs, oppdatert utredning. Dette medlem mener at regjeringen, om de vedtar Equinors søknad slik den foreligger, overkjører lokaldemokratiet.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti påpeker at Equinor har hevdet at kostnaden ved karbonfangst og -lagring er på over 6 000 kroner per tonn CO₂. Til Energitteknikk.net, i en artikkel publisert 3. mars 2023, sier Equinor at de utredet karbonfangst og -lagring for 13 år siden, i 2009–2010. Equinor foretok en ny vurdering for 5 år siden, i 2017–18. Disse medlemmer understreker at dette er gamle utredninger som bør oppdateres i lys av at dette er en teknologi som holder på å bli mer økonomisk moden, og at aktører med mye kompetanse på feltet trekker anslagene i tvil.

Disse medlemmer viser til at statsråden i svar på skriftelig spørsmål i Dokument 15:1367 (2022–2023) avviser å pålegge Equinor nye utredninger:

«Det er de søknadene rettighetshaverne har sendt inn til myndighetene for godkjenning som departementet nå skal ta stilling til i henhold til regelverket – ikke alternative løsninger som CO₂-håndtering.»

Disse medlemmer merker seg at dette er direkte i strid med vedtak fra Finnmark Arbeiderparti og Senterpartiet, som ber om utredning av karbonfangst og -lagring og at man ikke vedtar PUD/PAD slik de foreligger.

På denne bakgrunn fremmer komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge fram saken om endret plan for utbygging og drift (PUD) og plan for anlegg og drift (PAD) for Snøhvitfeltet og Hammerfest LNG for Stortinget og ikke godkjenne søknadene uten at de endrede planene er behandlet i Stortinget.»

Komiteens medlem fra Rødt fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen avvise og stanse den omsøkte elektrifiseringen av Hammerfest LNG på Melkøya med kraft fra land.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne støtter forslaget om at endret plan for utbygging og drift (PUD) og plan for anlegg og drift (PAD) for Snøhvitfeltet og Hammerfest LNG skal legges frem for Stortinget for en reell behandling i Stortinget før søknaden kan godkjennes. Disse medlemmer påpeker at offentligheten bør få innsyn i sentrale vurderinger knyttet til kostnad for elektrifisering av Hammerfest LNG og Snøhvit med kraft fra nettet og hvilke vurderinger som reelt sett er gjort av alternative løsninger, som gasskraft med karbonfangst og -lagring og en

løsning med havvind. Disse medlemmer understreker at en behandling av saken i Stortinget vil gi offentligheten innsyn i dette, og disse medlemmer mener det er sentralt for å sikre samfunnets tillit til at den beste beslutningen for prosjektet blir tatt.

2.3 Merknader til Dokument 8:93 S (2022–2023)

FORSLAG 1

Komiteen viser til at forslagsstillerne fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at regelverket rundt leveringsplikt og tilknytningsplikt revideres slik at det kan tas større hensyn til tilgjengelig kraft og nettilgang og til de samfunnsøkonomiske effektene av et prosjekt.»

Komiteen viser til at nettselskapene har tilknytningsplikt etter energiloven. Før et nettselskap vurderer om et selskap skal kunne få tilknytning, må det gjøres en grundig vurdering av om en tilknytning er driftsmessig forsvarlig. I tilfelle det ikke er driftsmessig forsvarlig å gi tilknytning, må aktøren vente med tilknytningen til etter at alle nødvendige netttiltak er gjennomført.

Komiteen viser til at det til nå ikke har vært søkt om dispensasjon iht. energiloven. Komiteen mener videre at det må være et mål at det heller ikke blir behov for å benytte denne dispensasjonsadgangen, ved å sikre at det blir tilfredsstillende nett- og krafttilgang.

Komiteen mener at NOU 2022:6 Nett i tide – om utvikling av strømmettet, som blant annet påpeker at det er viktig med realisme i forbruksplaner og tilknytningssaker slik at det ikke bindes opp mer kapasitet i saksbehandlingssystemet enn nødvendig, må følges opp.

Komiteens medlemmer fra Rødt og Miljøpartiet De Grønne vil understreke at Norge skal omstille seg bort fra fossil energi. Dette vil kreve kraft til nye grønne prosjekter samtidig som eksisterende industri skal redusere egne utslipp. Det er avgjørende at vi ikke forverrer naturkrisa ved å bygge ned natur for å sikre kraft til elektrifisering av olje- og gassektoren. Isteden må vi spare så mye energi vi kan, og se på hvilken kraft som kan produseres uten naturinngrep. Anslag viser at det vil kreve mellom 10 og 15 TWh i året, nærmere 10 pst. av dagens kraftproduksjon, å elektrifisere olje- og gassektoren med kraft fra land. Disse medlemmer mener at det er feil prioritering å reservere store mengder kraft til sektorer som bidrar til klimaproblemet, selv om elektrifisering av sokkelen vil bidra til utslippskutt i det norske utslippsregnskapet. Derimot bør klimakravene om å redusere utslippene på norsk sokkel, inkludert Melkøya, ligge fast.

I situasjonen Norge og Europa nå står i, er det avgjørende at energien brukes riktig. Disse medlemmer mener derfor det bør ses på en prioriteringsordning for hvilke prosjekter som skal få tilknytning fra nettet, der prosjekter og virksomheter som bidrar til den grønne omstillingen, bør få forrang foran prosjekter og virksomheter som bidrar til økte klimagassutslipp og bremser overgangen til fornybarsamfunnet.

FORSLAG 2

Komiteen viser til at forslagsstillerne videre fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at elektrifisering av sokkelen utsettes til det er etablert ny kraft og forsterkninger av kraftnettet i området, slik at elektrifisering ikke går ut over etablering av annen industri. Tilgjengelig erstatningskraft er en forutsetning før godkjenning for elektrifisering tillates.»

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti, viser til behandlingen av Innst. 351 L (2019–2020), der Stortinget forsterket kravene til utslippskutt på norsk sokkel. Olje- og gassnæringen arbeider nå for å nå disse kravene innen 2030. Elektrifisering er et nødvendig virkemiddel for å nå målet Stortinget har satt, og som forslagsstillerne den gang også stilte seg bak. Flertallet mener løsningen på en presset kraftsituasjon er å bygge mer kraft, mer nett og økt energieffektivisering – fremfor å sette næringer opp mot hverandre. Samtidig mener flertallet at behovet for kraft fra land må minimeres så langt det er mulig, blant annet ved å bygge ut tilstrekkelig med havvind i tilknytning til petroleumsinstallasjoner.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti mener at elektrifisering av sokkelen må skje gjennom at oljeselskapene pålegges å bygge ut like mye kapasitet i havvind som de skal bruke av strøm til elektrifiseringen. Det må stilles strenge krav til konsekvensprosessen for havvind, og flytende havvind skal ikke utvikles i områder der det blir konflikt med natur og fiskeressurser, eller i kystnære strøk.

FORSLAG 3

Komiteen viser til at forslagsstillerne fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at elektrifisering av landbaserte petroleumsindustrianlegg i Norge utsettes til det er etablert ny kraft og forsterkninger av kraftnettet i området. Tilgjengelig erstatningskraft er en forutsetning for godkjenning for elektrifisering tillates.»

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Venst-

re og Kristelig Folkeparti, viser til at landbaserte petroleumsanlegg står for en stor andel av Norges totale klimagassutslipp, og Norge når ikke målet om 55 pst. reduksjon av utslippene i 2030 uten at landbaserte petroleumsanlegg elektrifiseres. Det må derfor etableres tilstrekkelig med ny kraftproduksjon, både til havs og på land, til at både petroleumsinstallasjoner og landbasert industri kan bidra til de norske og europeiske klimamålene.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti mener det er viktig at klimagassutslippene i Norge reduseres raskt, og støtter ikke en generell stans i elektrifiseringsprosjekter knyttet til petroleumsnæringen. Elektrifisering er i flere tilfeller helt avgjørende for at vi skal nå målet om 55 pst. kutt i CO₂-utslippene innen 2030. Disse medlemmer understreker at det er under syv år til 2030, og at Norge allerede henger etter i utslippskutt for å nå klimamålet. Disse medlemmer mener alternativer til elektrifisering bør vurderes i hvert enkelt prosjekt.

Komiteens medlemmer fra Venstre og Kristelig Folkeparti viser til Dokument 8:95 S (2021–2022), jf. Innst. 257 S (2021–2022), om lokal CO₂-fangst og -lagring m.m. for å nå klimamål på sokkelen. Argumentasjonen fra behandlingen av dette forslaget er like gyldig for karbonfangst og -lagring på land som offshore.

FORSLAG 4

Komiteen viser til at forslagsstillerne også fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at alle petroleumsrelaterte prosjekter som har fått reservert kapasitet på sentralnettet skal revurderes. Hvis det ikke er tilgjengelig erstatningskraft skal prosjektet avslås.»

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Framskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til at petroleumssektoren bidrar til verdiskaping, sysselsetting, statlige inntekter og til at Norge fortsatt er en stabil og langsiktig leverandør av olje og gass til våre allierte i Europa. Samtidig har Stortinget vedtatt at utslippene i sektoren skal ned. Hovedvirkemidlene for å få til dette er kvoteplikt og CO₂-avgift. Selskapene står i dag overfor høye utslippskostnader med en samlet karbonpris på om lag 1 600 kroner per tonn CO₂, og prisen vil øke.

Flertallet viser også til nødvendigheten av å følge opp NOU 2022:6 Nett i tide – om utvikling av strømmettet og til Energikommisjonens anbefalinger.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, ser at selskapene gjennomfører utslippsreducerende tiltak som er lønnsomme og har en tiltakskostnad under den forventede karbonprisen. Kraft-fra-land-prosjekter er komplekse prosjekter som det tar flere år å planlegge, beslutte og deretter gjennomføre. Fordi det er knapphet på nettkapasitet i store deler av landet, og det tar lang tid å planlegge og etablere nye nettanlegg, er det viktig at operatører som vurderer kraft fra land, på et tidlig tidspunkt søker om nettknytning.

Dette flertallet viser til at kraft fra land ikke er en hensiktsmessig løsning overalt og må vurderes fra sak til sak.

FORSLAG 5

Komiteen viser til at forslagsstillerne fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen stanse og utsette elektrifiseringsprosjektet Hammerfest LNG på Melkøya.»

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre og Senterpartiet, viser til at prosjektet vil øke gassproduksjonen med om lag 60 mrd. Sm³ salgsgass og forlenge levetiden til LNG-anlegget til 2040. Omlegging til kraft fra nettet vil redusere CO₂-utslippene ved anlegget med 850 000 tonn per år. Snøhvit-anlegget på Melkøya er således et av Norges største punktutslipp. På Snøhvit-anlegget er det kraft fra land. Uten elektrifisering er det ingen garanti for drift av Melkøya etter 2030. Snøhvit Future-prosjektet vil sikre langsiktig drift og eksport fra Melkøya frem mot 2050.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Framskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Kristelig Folkeparti, vil peke på at vårt samfunn, vår industri og vårt næringsliv er bygget på tilgangen til ren, rimelig og stabil fornybar kraft, og at dette må gjenspeiles også i Norges fremtidige energipolitikk. Som norske politikere er det vårt ansvar å utforme en energipolitikk som sikrer både nåværende og fremtidig verdiskaping.

Dette flertallet vil vise til at vi allerede nå i noen områder ser større etterspørsel enn tilgjengelig kapasitet i nettet. Noen av disse nye prosjektene er umodne og blokkerer for tilknytning av andre og modnere prosjekter. For å sikre en samfunnsøkonomisk riktig utvikling er det behov for tiltak som sikrer at det er modne og verdiskapende prosjekter som står i tilknytningskøen.

Dette flertallet vil understreke viktigheten av realisme og praktisk tilnærming når energipolitikken utformes.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti mener at det er ingen tvil om at energiproduksjon av volummessig betydning tar tid å få på plass. Disse medlemmer vil derfor påpeke at det må være klare kriterier for hvem som skal stå først i køen for tildeling av tilgjengelig kraft.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Rødt vil vise til at Norge er i en situasjon med økt etterspørsel etter kraft på land og svært høye kraftpriser. Den ambisiøse målsettingen om kutt på sokkelen bør utsettes frem til det er etablert ny kraft og nettet er kraftig forsterket.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Rødt og Venstre vil videre påpeke at elektrifiseringen av Melkøya-anlegget vil medføre et behov for minst 300 MW. Dette prosjektet krever så mye kraft at det hindrer annen verdiskapende industrietablering.

På denne bakgrunn fremmer komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at regelverket rundt leveringsplikt og tilknytningsplikt revideres, slik at det kan tas større hensyn til tilgjengelig kraft og nettilgang og til de samfunnsøkonomiske effektene av et prosjekt.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Rødt fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen stanse og utsette elektrifiseringsprosjektet Hammerfest LNG på Melkøya.»

«Stortinget ber regjeringen vurdere innføring av en avgift for å stå i tilknytningskø for strøm.»

«Stortinget ber regjeringen sørge for at elektrifisering av sokkelen utsettes til det er etablert ny kraft og forsterkninger av kraftnettet i området, slik at elektrifisering ikke går ut over etablering av annen industri. Tilgjengelig erstatningskraft er en forutsetning før godkjenning for elektrifisering tillates.»

«Stortinget ber regjeringen sørge for at elektrifisering av landbaserte petroleumsindustrilegg i Norge utsettes til det er etablert ny kraft og forsterkninger av kraftnettet i området. Tilgjengelig erstatningskraft er en forutsetning før godkjenning for elektrifisering tillates.»

«Stortinget ber regjeringen sørge for at alle petroleumsrelaterte prosjekter som har fått reservert kapasitet

på sentralnettet, skal revurderes. Hvis det ikke er tilgjengelig erstatningskraft, skal prosjektet avslås.»

Komiteens medlem fra Venstre understreker at en elektrifisering av norsk sokkel er en forutsetning for at Norge skal nå sine klimamål, og dette medlem støtter elektrifisering av sokkelen der andre alternativ ikke kan eller bør gjennomføres. Dette medlem mener at det bør gjennomføres en ny vurdering av bruk av karbonfangst og -lagring som alternativ til elektrifisering av LNG Hammerfest og Snøhvit, som tiltak for å redusere CO₂-utslippene fra anlegget.

2.4 Merknader til Dokument 8:115 S (2022–2023)

Forslagsstillerne fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre at operatørene for LNG Hammerfest og Snøhvit gjennomfører tiltak for å redusere CO₂-utslippene på anleggene med CCS-løsninger uten anvendelse av store mengder elkraft fra land.»

Komiteen viser til at CO₂ fra brønnstrømmen som kommer fra Snøhvit-feltet, i dag blir sendt tilbake og lagret i en formasjon som ligger noe dypere enn de gassførende formasjonene på Snøhvit-feltet. Ved å reinjisere CO₂ under havbunnen reduserer man allerede utslippene av klimagasser fra Melkøya betraktelig. Naturgassen som går fra Snøhvit til Melkøya utenfor Hammerfest, inneholder 5–8 pst. CO₂. På landanlegget Melkøya blir CO₂ skilt ut fra naturgassen og sendt i rør tilbake til en formasjon i utkanten av Snøhvit-reservoaret. Der lagres CO₂ 2 600 meter under havbunnen. Kraften til drift av Snøhvitfeltet produseres i gassturbiner på Melkøya landanlegg. I denne sammenheng regnes Snøhvit derfor ikke som et felt med kraft fra land.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet og Fremskrittspartiet, viser til at Snøhvit Future-prosjektet består av landkompresjon og elektrifisering av Hammerfest LNG. Etter hvert som trykket faller i reservoarene på feltene offshore, er rettighetshaverne avhengig av kompresjon for tilstrekkelig strømming av gass fram til anlegget. Med kompresjon kan en opprettholde høy gasseksport også etter 2030.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre og Senterpartiet, viser til at elektrifisering vil redusere CO₂-utslippene fra Hammerfest LNG med rundt 850 000 tonn per år og er viktig for at klimamål kan nås. Ifølge Equinor forventes prosjektet å settes i drift i løpet av 2028. Uten landkompresjon vil produksjonen avta allerede i 2029 med risiko for stopp i 2029–2030. Dette flertallet viser til at Hammerfest LNG er eneste eksportanlegg for gass fra

Barentshavet, og uten en eventuell kapasitetsutvidelse er det ikke ledig kapasitet for annen gass enn Snøhvit før etter 2040.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til forslaget om å be regjeringen sikre at operatørene for LNG Hammerfest og Snøhvit gjennomfører tiltak for å redusere CO₂-utslippene på anleggene med CCS-løsninger og uten anvendelse av store mengder elkraft fra land. Disse medlemmer viser til at det i representantforslaget foreslås en subsidiering av gassen som ville blitt brukt til elkraft og varme ved en CCS-løsning. Disse medlemmer viser videre til svarbrev til komiteen datert 16. februar 2023 fra statsråd Terje Aasland, og vil påpeke for forslagsstillerne at det er Equinor som har ansvar for salget av gassen gjennom avsetningsinstruksen, ikke norske myndigheter.

Planene for Snøhvitfeltet innebærer økt gassproduksjon og omlegging av kraftforsyningen på Hammerfest LNG til drift med betydelig mer kraft fra nettet enn i dag. Disse medlemmer viser til at rettighetshaverne over flere år har planlagt landkompresjon og omlegging av energiforsyningen på Hammerfest LNG. Selskapene har som en del av dette vurdert ulike alternativer til drift med kraft fra nettet, herunder CO₂-håndtering på gass-turbinene, samt ulike kombinasjoner av kraft fra nettet og karbonfangst og -lagring. Disse medlemmer viser til at de alternative løsningene i selskapenes undersøkelser er blitt vurdert som ulønnsomme.

Disse medlemmer viser til at et havvindanlegg er tatt i bruk på Snorre- og Gullfaksfeltene. Dette anlegget trengte betydelig statlig økonomisk støtte for å bli gjennomført. Det kan være aktuelt for enkelte felt å koble seg direkte til havvindanlegg, men det vil for å sikre stabil kraftforsyning også være nødvendig med en alternativ kraftforsyning, f.eks. kraft fra land eller gassturbiner. Store havvindparker vil også måtte koble seg til nettet på land for å levere kraft til markedet. Disse medlemmer viser til at selskapene også har vurdert bruk av CO₂-håndtering på gassturbinene på Hammerfest LNG, men at denne løsningen ikke er lønnsom. Den vil også øke energibehovet betydelig, da prosessen er energikrevende.

Disse medlemmer viser til at Equinor har søkt om anleggskonsesjon etter energiloven for den nye nettforbindelsen fra Hyggevatn transformatorstasjon til Melkøya. Norges vassdrags- og energidirektorat har denne søknaden til behandling. Disse omsøkte prosjektene er en forutsetning for gjennomføring av Snøhvit Future-prosjektet som rettighetshaverne har søkt departementet om godkjenning av. Disse medlemmer understreker at det er disse søknadene myndighetene nå skal ta stilling til i henhold til regelverket – ikke alternative løsninger som CO₂-håndtering.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Rødt viser til at det allerede nå er en anstrengt energisituasjon i Finnmark. Det er historisk høye strømpriser og anslag som tilsier et snarlig kraftunderskudd i Norge. Elektrifisering av olje- og gassnæringen vil legge beslag på store mengder energi, og kraftsituasjonen betyr i praksis at det ikke blir mulig med etablering av andre nye industriprosjekter.

Disse medlemmer vil påpeke at sikker og stabil tilgang på kraft i kombinasjon med lave strømpriser for folk og næringsliv har vært et av Norges viktige fortrinn, og er en forutsetning for bosetting, verdiskaping og samfunnsutvikling.

Disse medlemmer vil videre vise til en kartlegging gjort av NRK, som viser at det er stor motstand mot elektrifisering av anlegget på Melkøya. Blant Finnmarks 18 ordførere er 11 ordførere imot elektrifisering nå. De mener utbygging av mer kraftproduksjon og kraftlinjer i hele Finnmark må sikres først.

Disse medlemmer vil påpeke at konsekvensene av elektrifisering for innbyggere og næringsliv i nord er så store at prosjektet bør utsettes.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til kraftsituasjonen og fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen lage en plan for hvordan kraftproduksjonen kan økes, herunder hva som skal til for å realisere havvindprosjekter i tilknytning til petroleumsinstallasjoner.»

Komiteens medlemmer fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen vurdere, i forbindelse med behandlingen av Snøhvit Future, om CCS kan være et alternativ til elektrifisering av Melkøya innenfor den tidsrammen for prosjektet som Equinor har lagt til grunn.»

Komiteens medlemmer fra Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne understreker at elektrifisering med kraft rett fra det lokale strømmettet stort sett alltid vil komme ut som den mest lønnsomme løsningen for enkelt-selskapet, uavhengig av samfunnsmessige konsekvenser.

Disse medlemmer viser til behandlingen av Innst. 257 S (2021–2022) om lokal CO₂-fangst og -lagring m.m. for å nå klimamål på sokkelen og en merknad fra en samlet komité:

«Komiteen viser til at utslippsreducerende alternativer til kraft fra land kan bli ytterligere aktualisert av kraftsituasjonen på land. Komiteen viser således til høringsinnspillene der det påpekes at industrien har utredet flere alternativer til kraft fra land, herunder karbonfangst og -lagring på eksisterende plattformer. En hovedutfordring er mangel på areal og vektmarginer på eksisterende plattformer.»

Komiteen viser også til at flytende gasskraftverk på egne innretninger med CCS kan være et alternativ. Dette har ifølge bransjen hittil hatt en høy tiltakskost. Områdeløsninger med flytende gasskraftverk med CCS for flere olje- og gassinstallasjoner kan bidra til å senke kostnaden, men vil gi lavere utslippsreduksjoner enn tilsvarende anlegg på land.»

Disse medlemmer viser videre til forslag fra medlemmene fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti:

«Stortinget ber regjeringen utrede lokal CO₂-fangst og -lagring fra gasskraftverk offshore som skal ha som hovedformål å produsere kraft til nye eller eksisterende olje- og gassprosjekter.»

Disse medlemmer mener at, selv om argumentasjonen i merknaden fra en enstemmig komité retter seg mot prosjekter offshore, og ikke på land, så er argumentene like gyldige. Få steder har en kraftsituasjon som er like vanskelig å løse som den Troms og Finnmark kan ende med å få om Hammerfest LNG på Melkøya elektrifiseres.

Disse medlemmer mener at intensjonen i forslaget fra medlemmene fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti bør gjennomføres i behandlingen av elektrifisering av Hammerfest LNG, og at dette ikke kan skje om Equinors søknad godkjennes.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Kristelig Folkeparti understreker at utslippene fra Melkøya må fjernes. Gassanlegget på Melkøya slipper ut om lag 850 000 tonn CO₂ årlig. Det gjør anlegget til et av Norges aller største utslippspunkt. Disse medlemmer påpeker at fjerning av utslippene fra Melkøya er viktig for at Norge skal nå sitt klimamål om 55 pst. kutt i klimagassutslippene innen 2030 sammenlignet med 1990-nivå. Disse medlemmer viser til Stortingets vedtak fra 2020 om at petroleumssektoren skal kutte utslippene med 50 pst. innen 2030 sammenlignet med 2005-nivå. Disse medlemmer understreker at en elektrifisering av norsk sokkel er en forutsetning for at Norge skal nå sine klimamål, og disse medlemmer støtter elektrifisering av sokkelen der andre alternativ ikke kan eller bør gjennomføres.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti viser til

Equinors forslag om elektrifisering av Hammerfest LNG. Disse medlemmer påpeker at Equinors søknad om elektrifisering med kraft fra nettet innebærer at hele Troms og Finnmarks kraftoverskudd bindes opp. Disse medlemmer er opptatt av at det skal tas en god beslutning som kutter utslippene ved Hammerfest LNG, der det ikke reises tvil om at alle tiltak er tilstrekkelig utredet. Disse medlemmer påpeker videre at beslutningsgrunnlaget må inneholde brede samfunns-hensyn, som kraftsituasjonen i Finnmark, hensynet til annet næringsliv og urfolks rettigheter.

Disse medlemmer har merket seg at Equinors hovedargumenter mot CCS på Melkøya er tidshensyn, plassbehov og kostnader. De mener et slikt prosjekt realistisk sett vil ta 7–8 år fra oppstart til drift, og at tiltakskosten er beregnet til 4 500–6 000 kroner per tonn. Disse medlemmer påpeker at det ikke foreligger åpenhet rundt kostnadsestimatene til Equinor. Dette, kombinert med at flere eksperter på CCS mener tiltakskostnaden kan være så lav som ned til under 1 000 kroner per tonn CO₂, skaper ytterligere usikkerhet når beslutningen om beste løsning for fjerning av utslippene fra Hammerfest LNG og Snøhvit skal tas. Disse medlemmer viser til at tiltakskostnaden for investeringsbeslutningen for Snøhvit Future i 2022 var på 1 700 kroner per tonn (2022-kroner).

Disse medlemmer viser til at en elektrifisering av Melkøya forutsetter en 54 kilometer lang ny 420 kV kraftlinje mellom Skaidi og Hammerfest. Ledningen skal i hovedsak møte behov fra industrien, spesielt LNG Hammerfest, men også bedre strømforsyningen til Hammerfest by og tilrettelegge for ytterligere behov fra industrien. Disse medlemmer påpeker at kraftlinjen vil gå gjennom viktige områder med reindrift. I lys av Fosen-dommen, og den manglende avklaringen på hva denne dommen reelt sett innebærer, finnes det en sannsynlighet for at prosjektet med bygging av den nye kraftlinjen mellom Skaidi og Hammerfest forsinkes. Disse medlemmer påpeker at Equinor ikke synes å ha tatt konsekvensene av dette innover seg. Disse medlemmer mener dessuten at det må utredes en sjøkabel som alternativ til luftledningen mellom Skaidi og Hammerfest.

Disse medlemmer har merket seg at Equinor la til grunn at et CCS-anlegg bare vil fange 90 pst. av den CO₂ som finnes i røykgassen fra gassturbinene, og at CO₂-utslippene etter at det eventuelt er etablert et CCS-anlegg på Melkøya, vil være på 150 000–200 000 tonn CO₂. Disse medlemmer viser til testresultatene fra Mongstad, der Mitsubishi Heavy Industries Engineering prøvde ut sin nye KS-21 sovent, som tilsier at 95–98 pst. av CO₂ i røykgassen kan fanges. Dermed er det grunn til å anta at CO₂-utslippene vil kunne begrenses til langt under 50 000 tonn.

Disse medlemmer merker seg at Equinor påpeker at en CCS-løsning krever 170 dagers nedstengning av anlegget. Andre hevder at landbasert eller flytende gasskraft med CO₂-håndtering kan bygges og installeres med maksimalt 30 dagers nedetid for rør- og kabeltilkobling.

Disse medlemmer merker seg at det hevdes at en CCS-løsning har et stort arealbehov som ville kreve betydelig utvidelse av Melkøya. Samtidig har Equinor satt av plass til en fremtidig CCS-løsning på Melkøya, på tomten sydvest for gassturbinene. Det er også mulig å bygge gasskraftverk med CCS-løsning på lekter ved Melkøya.

Disse medlemmer merker seg at Equinor mener det er behov for ytterligere to LM6000-gassturbiner for å dekke et eventuelt CCS-anleggs energibehov, i tillegg til landkompresjon og havbunnskompresjon. Samtidig hevder andre at det økte kraftbehovet kan dekkes ved å trekke noe mer kraft fra nettet i kombinasjon med eksisterende gasskraftverk. Da unngås kostnader ved nye gassturbiner og stort kraftforbruk fra nettet. Disse medlemmer merker seg at en alternativ løsning med flytende gasskraftverk også vil kunne dekke kraftbehovet i Snøhvit Future med nye gassturbiner.

Disse medlemmer mener en oppdatert CCS-løsning må presenteres, slik at man får et relevant og grundig beslutningsgrunnlag for hvilken løsning som bør velges for fjerning av utslippene fra Melkøya.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre at operatørene for LNG Hammerfest og Snøhvit gjennomfører tiltak for å redusere CO₂-utslippene på anleggene med CCS-løsninger uten anvendelse av store mengder kraft fra land.»

«Stortinget ber regjeringen sikre at det gjennomføres en ny vurdering av bruk av karbonfangst og -lagring som alternativ til elektrifisering av LNG Hammerfest og Snøhvit, som tiltak for å redusere CO₂-utslippene fra anlegget.»

3. Forslag fra mindretall

Forslag fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen vurdere, i forbindelse med behandlingen av Snøhvit Future, om CCS kan være et alternativ til elektrifisering av Melkøya innenfor den tidsrammen for prosjektet som Equinor har lagt til grunn.

Forslag fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen lage en plan for hvordan kraftproduksjonen kan økes, herunder hva som skal til for å realisere havvindprosjekter i tilknytning til petroleumsinstallasjoner.

Forslag fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti:

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen sørge for at regelverket rundt leveringsplikt og tilknytningsplikt revideres, slik at det kan tas større hensyn til tilgjengelig kraft og nettilgang og til de samfunnsøkonomiske effektene av et prosjekt.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti:

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen pålegge Equinor å utrede CCS ved Melkøya.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen pålegge Statnett å utrede sjøkabel som alternativ til luftspenn.

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen legge fram saken om endret plan for utbygging og drift (PUD) og plan for anlegg og drift (PAD) for Snøhvitfeltet og Hammerfest LNG for Stortinget og ikke godkjenne søknadene uten at de endrede planene er behandlet i Stortinget.

Forslag 7

Stortinget ber regjeringen sikre at operatørene for LNG Hammerfest og Snøhvit gjennomfører tiltak for å redusere CO₂-utslippene på anleggene med CCS-løsninger uten anvendelse av store mengder kraft fra land.

Forslag 8

Stortinget ber regjeringen sikre at det gjennomføres en ny vurdering av bruk av karbonfangst og -lagring som alternativ til elektrifisering av LNG Hammerfest og Snøhvit, som tiltak for å redusere CO₂-utslippene fra anlegget.

Forslag fra Fremskrittspartiet og Rødt:

Forslag 9

Stortinget ber regjeringen stanse og utsette elektrifiseringsprosjektet Hammerfest LNG på Melkøya.

Forslag 10

Stortinget ber regjeringen vurdere innføring av en avgift for å stå i tilknytningskø for strøm.

Forslag 11

Stortinget ber regjeringen sørge for at elektrifisering av sokkelen utsettes til det er etablert ny kraft og forsterkninger av kraftnettet i området, slik at elektrifisering ikke går ut over etablering av annen industri. Tilgjengelig erstatningskraft er en forutsetning før godkjenning for elektrifisering tillates.

Forslag 12

Stortinget ber regjeringen sørge for at elektrifisering av landbaserte petroleumsindustriplanlegg i Norge utsettes til det er etablert ny kraft og forsterkninger av kraftnettet i området. Tilgjengelig erstatningskraft er en forutsetning før godkjenning for elektrifisering tillates.

Forslag 13

Stortinget ber regjeringen sørge for at alle petroleumsrelaterte prosjekter som har fått reservert kapasitet på sentralnettet, skal revurderes. Hvis det ikke er tilgjengelig erstatningskraft, skal prosjektet avslås.

Forslag fra Rødt:*Forslag 14*

Stortinget ber regjeringen avvise og stanse den omsøkte elektrifiseringen av Hammerfest LNG på Melkøya med kraft fra land.

4. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding I og III fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet og Fremskrittspartiet.

Komiteens tilråding II fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Høyre og Senterpartiet.

Komiteen har ellers ingen merknader, viser til representantforslagene og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

I

Dokument 8:90 S (2022–2023) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Sofie Marhaug, Geir Jørgensen og Marie Sneve Martinussen om stortingsbehandling av endret plan for utbygging og drift (PUD) og plan for anlegg og drift (PAD) for Snøhvitfeltet og Hammerfest LNG – vedtas ikke.

II

Dokument 8:93 S (2022–2023) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Terje Halleland, Marius Arion Nilsen, Bengt Rune Strifeldt, Per-Willy Amundsen og Hans Andreas Limi om fordeling og bruk av tilgjengelig kraft – vedtas ikke.

III

Dokument 8:115 S (2022–2023) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ola Elvestuen, Guri Melby, Alfred Jens Bjørlo og Ane Breivik om at kraft til Hammerfest LNG og Snøhvit må baseres på gasskraftverk med CO₂-fangst og -lagring (CCS) – vedtas ikke.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 30. mars 2023

Marianne Sivertsen Næss

leder

Ove Trellevik

ordfører

DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT

Statsråden

Stortinget - Energi- og miljøkomiteen
0026 OSLO
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
22/1941-

Dato
2. februar 2023

Representantforslag 90 S (2022-2023) - Om stortingsbehandling av endret plan for utbygging og drift (PUD) og plan for anlegg og drift (PAD) for Snøhvitfeltet og Hammerfest LNG

Jeg viser til brev fra Stortinget 23. januar 2023 vedlagt representantforslag 90 S (2022-2023) fra stortingsrepresentantene Sofie Marhaug, Geir Jørgensen og Marie Sneve Martinussen.

Representantene fremmer følgende forslag: «*Stortinget ber regjeringen legge fram saken om endret plan for utbygging og drift (PUD) og plan for anlegg og drift (PAD) for Snøhvitfeltet og Hammerfest LNG for Stortinget og ikke godkjenne søknadene uten at de endrede planene er behandlet i Stortinget.*»

Plan for utbygging og drift (PUD) og plan for anlegg og drift (PAD) for Snøhvitfeltet og Hammerfest LNG ble godkjent i 2002 og feltet kom i produksjon i 2007. Utbyggingen av Snøhvitfeltet til havs gjennomføres i flere faser slik at gassproduksjonen tilpasses kapasiteten til LNG-anlegget på Melkøya.

Rettighetshaverne i Snøhvitfeltet leverte 20. desember 2022 endret plan for utbygging og drift (PUD) og endret plan for anlegg og drift (PAD) for Snøhvitfeltet og Hammerfest LNG til Olje- og energidepartementet. Planene gjelder neste fase i utbyggingen av Snøhvitfeltet med økt gassproduksjon og omlegging av kraftforsyningen på Hammerfest LNG til drift med kraft fra nettet. Prosjektet vil øke gassproduksjonen fra Snøhvitfeltet med om lag 60 mrd. Sm³ salgsgass, inkludert 5 mrd. Sm³ gass spart ved omlegging til drift med kraft fra nettet. Planlagt oppstart er i 2028 og prosjektet vil forlenge levetiden til LNG-anlegget til 2040.

Forventede, samlede investeringer i prosjektet er 13,2 mrd. kroner. Forventet nåverdi er på om lag 56 mrd. kroner før skatt og balanseprisen er 23 USD/fat. Omleggingen til kraft fra nettet på Hammerfest LNG utgjør 7 mrd. kroner av den totale investeringen. Den forventede nåverdien av denne delen av prosjektet er anslått til 3,5 mrd. kroner og tiltakskostnaden for omlegging til kraft fra nettet er anslått til 1700 kroner per tonn CO₂ før skatt. Energiomleggingen vil redusere CO₂-utslippene ved Hammerfest LNG med om lag 850 000 tonn per år.

Petroleumsproduksjonen i Norge står overfor høye kostnader ved å slippe ut CO₂ fordi den er underlagt kvoteplikt og i tillegg må betale CO₂-avgift. Selskapene responderer på den høye karbonprisen som følger av Stortingets vedtak ved å gjennomføre utslippsreducerende tiltak fra egen produksjon, som drift med strøm fra nettet. Utslippsreducerende tiltak som er lønnsomme før skatt, og som har en tiltakskostnad under den forventede karbonprisen, er det forventet at selskapene gjennomfører. Prosjekter som forholder seg til disse myndighetsbestemte rammebetingelsene, kan ikke utenvidere sies å ha «prinsipielle eller samfunnsmessige sider av betydning».

Endret PUD/PAD for Snøhvit har en samlet investering på under 15 mrd. kroner og totalprosjektet har svært god lønnsomhet. Prosjektet er robust mot et lavprisscenario. Delprosjektet som innebærer omlegging av energiforsyningen på LNG-anlegget er samfunnsøkonomisk lønnsomt med den fremtidige utslippskostnaden som er varslet av myndighetene.

Endret PUD/PAD for Snøhvitfeltet og Hammerfest LNG tilfredsstiller derfor forutsetningene for at Olje- og energidepartementet kan godkjenne prosjektet uten at det forelegges Stortinget, jf. fullmakt V i Prop. 1 S (2022-2023) for Olje- og energidepartementet.

Med hilsen

Terje Aasland

DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT

Statsråden

Stortinget - Energi- og miljøkomiteen
0026 OSLO
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

22/1941-

2. februar 2023

Representantforslag 93 S (2022-2023) om fordeling av tilgjengelig kraft

Jeg viser til brev fra Stortinget 23. januar 2023 vedlagt representantforslag 93 S (2022-2023) fra stortingsrepresentantene Terje Halleland, Marius Arion Nilsen, Bengt Rune Strifeldt, Per-Willy Amundsen og Hans Andreas Limi.

Representantene fremmer følgende forslag:

- 1. Stortinget ber regjeringen sørge for at regelverket rundt leveringsplikt og tilknytningsplikt revideres slik at det kan tas større hensyn til tilgjengelig kraft og nettilgang og til de samfunnsøkonomiske effektene av et prosjekt.*

Etter energiloven har nettselskapene tilknytningsplikt. I dette ligger det at nettselskapene skal tilby tilknytning, og eventuelt gjennomføre nødvendige investeringer i nettet som gjør det driftsmessig forsvarlig å gi tilknytning, uten ugrunnet opphold. Dette er en bestemmelse som gir næringsvirksomhet og industri forutsigbarhet rundt rammebetingelsene for nettilgang.

Før et nettselskap vurderer om et selskap skal kunne få tilknytning gjøres det en grundig vurdering av om en tilknytning er driftsmessig forsvarlig. I tilfelle det ikke er driftsmessig forsvarlig å gi tilknytning, må aktøren vente med tilknytningen til etter at alle nødvendige netttiltak er gjennomført.

Statnett sin Områdeplan Nord beskriver omfattende planer om elektrifisering og ny industri i nordre Nordland, Troms og Finnmark, noe jeg synes er gledelig og positivt for landsdelen. Ifølge Statnett tilsvarer den reserverte kapasiteten en økning på 80 pst. fra dagens forbruk. Statnett viser samtidig til at det er stor variasjon i graden av realisme og modenhet i de ulike

planene, og det er usikkerhet knyttet til hvor mye som vil bli realisert. Det er ikke ledig kapasitet til ytterligere større forbruk før nettkapasitet inn til området økes eller det kommer ny kraftproduksjon.

Energiloven oppstiller allerede i dag en mulighet til å gi dispensasjon fra tilknytnings- og investeringsplikten for uttakskunder i ekstraordinære tilfeller, jf. energiloven § 3-4 annet ledd. Det følger av forarbeidene til tilknytningsplikten, Ot. prp. 62 (2008-2009), at med ekstraordinære tilfeller «*mener departementet de tilfellene der tilknytning av forbruk vil være ekstremt krevende for kraftsystemet med hensyn til kostnader og tid eller kraftbalansen regionalt eller nasjonalt.*». Terskelen vurderes å være høy for å benytte denne adgangen, og det har til nå ikke vært søkt om slik dispensasjon.

At industrien i Norge vokser og at det stadig kommer nye etableringer, er jeg veldig glad for. De stabile og gode rammevilkårene som reglene om nettselskapers tilknytningsplikt bidrar til, er viktige i så måte. Dersom tilknytningsplikten skal endres slik representantene foreslår er dette en omfattende endring av dagens regelverk og rammebetingelser, som vil kreve grundige utredninger. Det er heller ikke ønskelig å innføre regler som diskriminere mellom ulike typer kunder ut fra hva de skal bruke strømmen til, og en endring vil måtte gjelde likt for alle. Forslaget er derfor ingen god løsning verken på kort eller litt lengre sikt. Det som derimot er en god løsning er utbygging av mer nett, mer produksjon og at vi bruker den energien vi har mer effektivt. Det er dette regjeringen prioriterer i sitt arbeid.

Jeg anbefaler derfor Stortinget om å ikke be regjeringen gjennomføre dette forslaget.

Forslag 2-4 besvares samlet:

2. *Stortinget ber regjeringen sørge for at elektrifisering av sokkelen utsettes til det er etablert ny kraft og forsterkninger av kraftnettet i området, slik at elektrifisering ikke går ut over etablering av annen industri. Tilgjengelig erstatningskraft er en forutsetning før godkjenning for elektrifisering tillates.*
3. *Stortinget ber regjeringen sørge for at elektrifisering av landbaserte petroleumsindustrilegg i Norge utsettes til det er etablert ny kraft og forsterkninger av kraftnettet i området. Tilgjengelig erstatningskraft er en forutsetning før godkjenning for elektrifisering tillates.*
4. *Stortinget ber regjeringen sørge for at alle petroleumsrelaterte prosjekter som har fått reservert kapasitet på sentralnettet skal revurderes. Hvis det ikke er tilgjengelig erstatningskraft skal prosjektet avslås.*

Regjeringen vil utvikle petroleumssektoren slik at den bidrar til verdiskaping, sysselsetting, statlige inntekter og til at Norge fortsatt er en stabil og langsiktig leverandør av olje og gass til våre allierte i Europa. Samtidig skal utslippene i sektoren ned. Hovedvirkemidlene for å få til

dette er kvoteplikt og CO₂-avgift. Selskapene står i dag overfor svært høye utslippskostnader med en samlet karbonpris på om lag 1 600 kroner per tonn CO₂, og vi har varslet at den gradvis skal øke.

Selskapene responderer på denne politikken og gjennomfører tiltak som får ned utslippene i produksjonen av olje og gass. Politikken virker og har ført til at utslippene fra sektoren er redusert med om lag 20 pst. fra 2015 til i dag. Gitt denne politikken, må vi forvente at selskapene gjennomfører alle utslippsreduserende tiltak som er lønnsomme og har en tiltakskostnad under den forventede karbonprisen.

Det eneste tiltaket som reelt kan gi store utslippsreduksjoner frem mot 2030 er økt bruk av kraft fra nettet på land både på innretninger til havs og på landanlegg. Kraft fra land innebærer store investeringer, og det er betydelige variasjoner i både tekniske muligheter, kostnader og potensialet for utslippsreduksjoner knyttet til å forsyne ulike innretninger og landanlegg med kraft fra land. Nye prosjekter er også avhengig av at det er tilgjengelig kapasitet i et egnet tilknytningspunkt på land og det kan være behov for tiltak i kraftnettet. Kraft fra land er derfor ikke en hensiktsmessig løsning overalt og må vurderes fra sak til sak slik det gjøres i dag.

Kraft fra land-prosjekter er komplekse prosjekter som det tar flere år å planlegge, beslutte og deretter gjennomføre. Fordi det er knapphet på nettkapasitet i store deler av landet, og det tar lang tid å planlegge og etablere nye nettanlegg, er det viktig at operatører som vurderer kraft fra land på et tidlig tidspunkt søker om nettilknytning.

Myndighetene har i dag fire prosjekter med kraft fra land til behandling: omlegging av energiforsyningen til feltene Draugen/Njord, og til Snøhvit/Hammerfest LNG, samt feltutbyggingene Yggdrasil og Fenris/Valhall. Omlegging av energiforsyningen på Draugen/Njord og Hammerfest LNG forventes å redusere utslippene med om lag 1,2 mill. tonn CO₂ per år. De nye feltutbyggingene Yggdrasil og Fenris/Valhall planlegger drift med kraft fra land, noe som medfører svært lave utslipp fra produksjonen. Ut over disse prosjektene er det ifølge Statnett et mulig fellesprosjekt på Balder/Grane som har reservert kapasitet i kraftnettet for fremtidig bruk av kraft fra land. Prosjektet er i en tidlig planleggingsfase og det er for tidlig å si om det er mulig å realisere for rettighetshaverne.

I tillegg til prosjektene omtalt over, har rettighetshaveren på gassanlegget på Kårstø over flere år arbeidet med et prosjekt for økt bruk av kraft fra nettet på anlegget. Høsten 2022 besluttet rettighetshaverne å ikke gå videre med det prosjektet som var utredet fordi det ikke var lønnsomt.

Regjeringen jobber målrettet for å legge til rette for mer kraftproduksjon, mer nett samt mer effektive måter å forbruke energien på. Dette vil sikre at folk og industri skal ha rikelig tilgang på ren kraft. Regjeringen har gjenåpnet konsesjonsbehandlingen for vindkraft på land. I tillegg har regjeringen lansert en storstilt satsning på havvind som også vil bidra til betydelig ny kraftproduksjon inn i det norske systemet.

Regjeringens forslag om en betydelig styrking av energimyndighetene vedtatt i statsbudsjettet for 2023 støtter opp under arbeidet med raskere behandling av søknader om utbygging av kraftproduksjon og nett.

Regjeringen vil fortsatt vurdere kraft fra land-prosjekter fra sak til sak innenfor dagens etablerte rammeverk. Jeg anbefaler derfor at forslagene om å utsette alle kraft fra land-prosjekter på innretninger til havs og landanlegg, samt revurdere kraft fra land-prosjekter som har reservert kapasitet, inntil det er bygget ut tilsvarende kraftproduksjon, ikke følges opp av Stortinget.

5. Stortinget ber regjeringen stanse og utsette elektrifiseringsprosjektet Hammerfest LNG på Melkøya.

Rettighetshaverne i Snøhvitfeltet leverte 20. desember 2022 endret plan for utbygging og drift (PUD) og endret plan for anlegg og drift (PAD) for Snøhvitfeltet og Hammerfest LNG til Olje- og energidepartementet. Planene innebærer økt gassproduksjon fra Snøhvitfeltet og omlegging av kraftforsyningen på Hammerfest LNG til drift med betydelig mer kraft fra nettet enn i dag. Prosjektet vil øke gassproduksjonen med om lag 60 mrd. Sm³ salgsgass og forlenger levetiden til LNG-anlegget til 2040. Omlegging til kraft fra nettet vil redusere CO₂-utslippene ved anlegget med 850 000 tonn per år. Departementet har søknadene om endret PUD/PAD til behandling.

Omleggingen av energiforsyningen på Hammerfest LNG utløser behov for å utvide transmisjonsnettet fra Skaidi til Hammerfest (Hyggevatn transformatorstasjon). NVE tildelte i 2012 Statnett konsesjon til å bygge og drive en ny 420 kV kraftledning fra Balsfjord til Hyggevatn. Konsesjonen ble påklaget til departementet. Departementet ga i 2015 Statnett konsesjon til å bygge ledningen frem til Skaidi, men avventet å behandle klagen for ledningen mellom Skaidi og Hyggevatn (54 km) fordi det da var uklart om det ville være behov for denne utvidelsen. Dette skyldes at planer om drift med kraft fra nettet ved Hammerfest LNG på den tiden ble lagt på is av rettighetshaverne.

Med bakgrunn i rettighetshavernes planer om landkompresjon og fornyede interesse for omlegging av energiforsyningen ved Hammerfest LNG til drift med kraft fra nettet, har departementet bedt NVE om å vurdere ledningen mellom Skaidi og Hyggevatn på nytt. Statnett har ved tilleggssøknad 5. februar 2021 søkt om konsesjon i medhold av energiloven for enkelte mindre endringer. I tillegg er det søkt om ny ekspropriasjonstillatelse.

NVE avga sin innstilling til departementet i saken 29. september 2022 og departementet har saken til behandling. NVE tilrår Statnett gis tillatelse til å bygge en ny 420 kV kraftledning Skaidi-Hammerfest, utvidelse av Skaidi transformatorstasjon og bygging av ny Hyggevatn transformatorstasjon dersom departementet gir tillatelse til at Hammerfest LNG skal drives med kraft fra nettet.

Fra Hyggevatn transformatorstasjon planlegges det en ny 132 kV nettforbindelse til Melkøya. Equinor søkte 4. november 2021 om anleggskonsesjon for prosjektet etter energiloven. Søknaden er til behandling i NVE. Saken har vært på høring høsten 2022. Det ble arrangert folkemøte i Hammerfest 11. oktober 2022. NVE vil gi sin innstilling til departementet.

Olje- og energidepartementet har disse sakene til behandling etter henholdsvis petroleumsloven og energiloven og saksbehandlingen pågår.

Jeg anbefaler derfor Stortinget om å ikke be regjeringen gjennomføre dette forslaget.

Med hilsen

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Terje Aasland', with a horizontal line extending to the left.

Terje Aasland

DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT

Statsråden

Stortinget - Energi- og miljøkomiteen

0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

22/1941-

16. februar 2023

Representantforslag 115 S (2022-2023) - Om at kraft til Hammerfest LNG og Snøhvit må baseres på gasskraftverk med CO₂-fangst og -lagring

Jeg viser til brev fra Stortinget 6. februar 2023 vedlagt representantforslag 115 S (2022-2023) fra stortingsrepresentantene Ola Elvestuen, Guri Melby, Alfred Jens Bjørlo og Ane Breivik.

Representantene fremmer følgende forslag: «*Stortinget ber regjeringen sikre at operatørene for LNG Hammerfest og Snøhvit gjennomfører tiltak for å redusere CO₂-utslippene på anleggene med CCS-løsninger uten anvendelse av store mengder elkraft fra land.*»

Som representantene er inne på, kan ingen andre sektorer konkurrere med lønnsomheten i petroleumssektoren. Blant annet av den grunn vil regjeringen utvikle petroleumssektoren slik at den bidrar til verdiskaping, sysselsetting, statlige inntekter og til at Norge fortsatt er en stabil og langsiktig leverandør av olje og gass til våre allierte i Europa. Samtidig skal utslippene i sektoren ned.

Hovedvirkemidlene for å få ned utslippene er å stille rettighetshaverne overfor en høy utslippskostnad gjennom kvoteplikt og CO₂-avgift. Selskapene står i dag overfor høy og stigende utslippskostnad. Selskapene responderer på denne politikken og gjennomfører tiltak som får ned utslippene i produksjonen av olje og gass. Politikken virker og har ført til at utslippene fra sektoren er redusert med om lag 20 pst. fra 2015 til i dag og er på vei videre nedover.

I tråd med en slik politikk kan det forventes at rettighetshaverne på sokkelen vil gjennomføre alle utslippsreduserende tiltak som er lønnsomme ved at de har en tiltakskostnad under den

forventede karbonprisen. Jo høyere utslippskostnad, jo dyrere tiltak per tonn CO₂-reduisert blir gjennomført.

Ettersom eiendomsretten til petroleumsressursene tilhører fellesskapet, sikrer staten seg en stor andel av verdiene som skapes gjennom skattlegging og gjennom ordningen med Statens direkte økonomiske engasjement (SDØE). Det overordnede målet for forvaltningen av SDØE-andelen er å oppnå høyest mulig inntekt til staten. Petoro er etablert for å ivareta de forretningsmessige sidene ved SDØE-porteføljen. Selskapet selger dog ikke den petroleum som produseres fra SDØE-andelene. Det har Equinor ansvar for gjennom avsetningsinstruksen. At staten skulle subsidiere gasskraftproduksjon med CO₂-håndtering gjennom å selge gass til under markedspris, slik representantene argumenterer for, er ikke en aktuell tilnærming for regjeringen.

Fram mot 2030 er mer bruk av kraft fra land helt nødvendig for å oppnå store utslippskutt fra sektoren. Kraft fra land er den eneste realistiske løsningen som kan gi store utslippsreduksjoner fra et gitt felt i et slik tidsperspektiv. I tillegg vurderer og gjennomfører selskapene også andre lønnsomme utslippsreducerende tiltak bl.a. ulike tiltak for energieffektivisering og tiltak som reduserer energibehovet ved produksjon av olje og gass på feltene.

Et dedikert havvindanlegg er tatt i bruk på Snorre- og Gullfaksfeltene. Dette anlegget trengte betydelig statlig økonomisk støtte for å bli gjennomført. Det kan være aktuelt for enkelte felt å koble på havvindanlegg, men store havvindparker vil koble seg til nettet på land.

Selskapene har også vurdert bruk av karbonfangst og -lagring fra gassturbiner, men slike løsninger er, der det er teknisk mulig, ikke lønnsomme. De vil også øke energibehovet betydelig da prosessen er energikrevende.

Rettighetshaverne i Snøhvitfeltet leverte 20. desember 2022 endret plan for utbygging og drift (PUD) og endret plan for anlegg og drift (PAD) for Snøhvitfeltet og Hammerfest LNG til Olje- og energidepartementet. Planene innebærer økt gassproduksjon fra Snøhvitfeltet og omlegging av kraftforsyningen på Hammerfest LNG til drift med betydelig mer kraft fra nettet enn i dag. Prosjektet vil øke gassproduksjonen med om lag 60 mrd. Sm³ salgsgass og forlenger levetiden til LNG-anlegget til 2040. Omlegging til kraft fra nettet vil redusere CO₂-utslippene ved anlegget med 850 000 tonn per år. Forventede, samlede investeringer i prosjektet er 13,2 mrd. kroner. Forventet nåverdi er på om lag 56 mrd. kroner før skatt.

Rettighetshaverne har over flere år planlagt landkompresjon og omlegging av energiforsyningen på Hammerfest LNG. Selskapene har som en del av dette vurdert ulike alternativer til drift med kraft fra nettet, herunder CO₂-håndtering på gassturbinene, samt ulike kombinasjoner av kraft fra nettet og karbonfangst og -lagring.

Rettighetshaverne har studert en løsning med CO₂-håndtering på de fem gassturbinene på LNG-anlegget. Studiene viser at denne løsningen har svært høye tiltakskostnader

(4 500-6 000 kroner per tonn CO₂) og er således svært ulønnsom. Noen hovedårsaker til denne konklusjonen er at et anlegg for fangst og lagring av CO₂ er stort, komplekst og kostnadskrevenende. I følge Equinor vil et slikt anlegg ha et arealbehov på 18 000 kvadratmeter, noe som krever en betydelig utvidelse av Melkøya. Det må også installeres to nye gassturbiner på LNG-anlegget, i tillegg til de fem gassturbinene som står der i dag, for å drifte fangstanlegget. Installeringen av fangstanlegget medfører at LNG-anlegget må stenges ned i et halvt år med de konsekvensene det har i form av utsatt gassproduksjon. I følge Equinor vil det ikke være kapasitet i dagens rør og brønner til å håndtere den betydelige økningen i CO₂-volumene som skal lagres. Det må derfor legges et nytt rør og bores nye injeksjonsbrønner – det er også usikkert om dagens lager på Snøhvitfeltet kan benyttes.

Rettighetshaverne har i tillegg til CO₂-håndtering på gassturbinene vurdert en løsning med omlegging til kraft fra nettet for å erstatte kraften fra dagens gassturbiner og at det installeres gassfyrte kjeler med CO₂-håndtering for varmeproduksjon. Dette alternativet ble lagt bort av rettighetshaverne fordi det, sammenliknet med omlegging til kraft fra nettet på hele LNG-anlegget, ville være et mer komplekst prosjekt med risiko for økte kostnader. Løsningen med delvis omlegging til kraft fra nettet ville ha ført til et lavere behov for kraft fra nettet, men det ville også med denne løsningen være nødvendig med en ny 420 kV-linje fra Skaidi til Hyggevatn transformatorstasjon i Hammerfest, og en ny 132 kV-linje fra Hyggevatn til Melkøya.

Departementet har klagen på konsesjonen gitt Statnett i 2015 på utvidelsen av transmisjonsnettet fra Skaidi til Hyggevatn transformatorstasjon i Hammerfest til behandling. Equinor har søkt om anleggskonsesjon etter energiloven for den nye nettforbindelsen fra Hyggevatn transformatorstasjon til Melkøya. Norges vassdrags- og energidirektorat har denne søknaden til behandling. Disse omsøkte prosjektene er en forutsetning for gjennomføring av Snøhvit Future prosjektet som rettighetshaverne har søkt departementet om godkjenning av.

Det er disse søknadene myndighetene skal ta stilling til nå i henhold til regelverket – ikke alternative løsninger – som CO₂-håndtering, som rettighetshaverne har utredet, vurdert som ulønnsom og har lagt bort i planleggingsfasen før investeringsbeslutning på Snøhvit Future.

Jeg anbefaler derfor at Stortinget ikke følger opp dette representantforslaget.

Med hilsen

Terje Aasland

DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT

Statsråden

Stortinget - Energi- og miljøkomiteen

0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

22/1941-

7. mars 2023

Svar på spørsmål 1-4 representantforslag 115 S

Jeg viser til brev fra Stortinget 23. februar 2023 der det vises til representantforslag 115 S (2022-2023). Det bes om svar på følgende spørsmål fra komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti:

- 1. Er det utredet en løsning med deelektrifisering av Melkøya der de effektive turbinene med varmegjenvinning i avgass-systemet (og høy virkningsgrad) beholdes, mens øvrige turbiner med betydelig lavere virkningsgrad erstattes med kraft fra el-nettet?*
- 2. Hvor mange turbiner vil erstattes ved en deelektrifisering og hvor mye kraft behøves?*
- 3. Hvor mye utslipp kan kuttes ved en deelektrifisering og hva tiltakskost for disse reduksjonene sammenlignet med dagens planer?*
- 4. Dersom man velger deelektrifisering nå, er det gjort noen vurdering av muligheten for CCS eller tilsvarende på et senere tidspunkt når teknologien og forholdene forøvrig er mer modent for dette?*

Under følger et samlet svar på de fire spørsmålene.

Hammerfest LNG drives i dag av et integrert energianlegg med fem gassturbindrevne generatorer som produserer elektrisitet og et varmegjenvinningsanlegg hvor restvarmen fra eksosgassen dekker varmebehovet på LNG-anlegget.

Energianlegget har en maksimal kraftleveranse på om lag 225 MW strøm og 140 MW varmeenergi. LNG-anlegget forsynes i tillegg med strøm fra kraftnettet via en 132 kV kabel med kapasitet på om lag 80 MW.

De fem gassturbinene på energiverket har samme virkningsgrad og er integrert med varmegjenvinningsanlegget. Rettighetshaverne har derfor ikke vurdert en løsning hvor kun noen av de gassturbindrevne generatorene på anlegget erstattes med kraft fra nettet.

Rettighetshaverne har vurdert en løsning med delvis bruk av kraft fra nettet hvor kraft fra nettet erstatter strøm som i dag leveres av de fem gassturbinene, og at det installeres gassfyrte kjeler med CO₂-håndtering for varmeproduksjon. Denne løsningen ville redusert utslippene fra anlegget noe mindre enn en løsning med omlegging til full drift med kraft fra nettet (850 000 tonn CO₂ per år). Løsningen med delvis bruk av kraft fra nettet og gassfyrte kjeler med CO₂-håndtering, ble valgt bort av rettighetshaverne fordi det, sammenliknet med omlegging til kraft fra nettet på hele LNG-anlegget, ville være et mer komplekst prosjekt med risiko for økte kostnader. Løsningen med delvis omlegging til kraft fra nettet ville ha ført til et lavere behov for kraft fra nettet, om lag 200 MW. Også løsningen med delvis bruk av kraft fra nettet vil kreve en ny 420 kV-linje fra Skaidi til Hyggevatn transformatorstasjon i Hammerfest, og en ny 132 kV-linje fra Hyggevatn til Melkøya.

Med hilsen

Terje Aasland